

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☎ Fax: 472-8860

Vj-77/2005/12.

Ikt. Sz.:

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa az **Üstöki Kereskedelmi, Szolgáltató és Ügynöki Korlátolt Felelősségű Társaság** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatot.

A versenytanács az eljárás alá vont vállalkozás ellen folyó versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A határozattal szemben a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott keresettel lehet élni.

Indokolás

I. Az eljárás megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2005. május 13-én a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló - többször módosított - 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 70. §-a alapján versenyfelügyeleti eljárást indított az Üstöki Kereskedelmi, Szolgáltató és Ügynöki Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Kft.) ellen annak megállapítására, hogy az eljárás alá vont vállalkozás „No’rinda Pol’Noni Tahitian Juice” elnevezésű gyümölcsleve, illetve annak elnevezése, csomagolása és jelölése alkalmas-e a fogyasztók megtévesztésére, sértve ezzel a Tpv. 8. §-ának rendelkezéseit.

II. Az eljárás alá vont

2. A z Üstöki Kereskedelmi, Szolgáltató és Ügynöki Korlátolt Felelősségű Társaságot 1996-ban alapították. A 2003-ban végrehajtott profilváltást követően a vállalkozás tevékenysége egyebek mellett az üzemanyag-, textil-, ruházati és csomagküldő kiskereskedelemre, élelmiszer kis- és nagykereskedelemre terjed ki. A vállalkozás jegyzett tőkéje hárommillió forint. A vállalkozás „No’rinda Pol’Noni Tahiti Noni Juice” elnevezésű gyümölcslevét és a „Forever 365 Aloe Vera” elnevezésű termékcsaládba tartozó termékeit telefonos megrendelés alapján postai úton, viszonteladók közvetítésével, illetve budapesti telephelyén forgalmazza 2004 májusától. A Kft. e két terméke, illetve termékcsaládjá mellett egy motorolaj forgalmazásával van jelen a piacon.

3. A Versenytanács a Vj-177/2004. számú versenyfelügyeleti eljárásban a Kft-t fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt elmarasztalta a „No’rinda Pol’Noni Tahiti Noni Juice” elnevezésű gyümölcslevével és a „Forever 365 Aloe Vera” elnevezésű termékeivel kapcsolatos tájékoztatásai miatt.

III. A vizsgált magatartás

4. A Kft. 2004 májusában kezdte el forgalmazni az eljárásban érintett No’rinda Pol’Noni gyümölcslevet színtelen, hosszabb nyakú, 1 literes, átlátszó fehér üvegpalackba töltve, felirat nélküli, perforált aranyszínű fóliával fedett fémkupakkal lezárva. A palackon lévő téglalap alakú drappos, mustár barna hasi címkén felül 7 mm-es bordó alapszínű, négy vékony sárgás arany csíkkal díszített, alul pedig 12 mm-es sötétzöld csík látható. Az alsó csíkban fehér színnel a „THE BEST TAHITIAN JUICE • FLAVORED TAHITIAN NONI” felirat olvasható. A hasi címke középső részén egy ovális alakú, 45x70 mm-es méretű bennszülöttről készült fénykép látható. A fénykép felett zöld színnel, 20-30 mm-es betűnagysággal a „NO'RINDA”, alul pedig 10-14 mm-es betűnagysággal „POL'NONI” elnevezések szerepelnek. A bordó és sárga csík alatt 3 mm-es betűnagysággal, fekete színnel a „PRODUCT OF POL'NONI”, a gyártó emblémája és palack 1 l-es ürtartalma van feltüntetve. A címke bal oldalán, angol nyelven a készítmény összetétele, gyártója, oltalomszáma és vonalkódja látható. A jobb oldalon angol nyelven a termék összetétele, adagolási-, felhasználási és tárolási útmutatója, forgalmazója és a Kft. címe és telefonszáma olvasható. A palack hátoldalán elhelyezett 50-55 mm-s fehér színű, magyar nyelvű kiegészítő címkéjén az alábbi szöveg található: „TAHITI NONI JUICE. Gyümölcsstartalom: 100 %. Összetevők: NONI gyümölcsvelő, gyümölcs sűrítvények: szőlő, tözegáfonya, víz, természetes aroma. Fogyasztási javaslat: étkezés előtt 30 ml gyümölcslé, 1 dl vízzel hígítva fogyasztható. Tárolás: felbontatlan állapotban szobahőmérsékleten, felbontva hűtőszekrényben tartandó. Használat előtt jól felrázandó. Származási hely: USA. Importőr: Üstöki Kft., 1035 Budapest, Verőfény u. 7. Telefonszám: 06/1/240-8964. Minőségét megőrzi: Lásd a palackon: év, hó, nap. Nettó térfogat: 1 liter”.
5. Az eljárás alá vont Kft. ügyvezetőjének írásos nyilatkozata szerint a No’rinda Pol’Noni gyümölcslé elnevezését védjegyként a készítmény gyártója 1998-ban védette le az Egyesült Államokban, Észak- és Dél-Amerikában, Ausztráliában, Ázsiában és Európában. Magyarországon a védjegy nincs a Magyar Szabadalmi Hivatal által nyilvántartásba véve. (Lásd a Vj-77/2005/8. számú iratot.)
6. A Kft. vizsgált terméke mellett a piacon kapható még másik noni gyümölcslé is, amit a Tahitian Noni International Magyarország Kft. forgalmaz. A versenytárs által forgalmazott „TAHITIAN NONI” nevű gyümölcslé egyedileg formatervezett, zöldszele színű üvegpalackba van töltve. A palack rövidebb nyakú, alatta kb. 7 cm-es kiszélesedő, pikkelyszerű, a gyümölcsre emlékeztető, domború tapintású rész található, mely egy 10 mm-es szélességű, körgyűrűvel kapcsolódik a palack hengeres felületéhez. A körgyűrűben a palack elején és hátsó oldalán a „TAHITIAN NONI” felirat mélynyomata látható. A palack aranyszínű, „Tahitian Noni” emblémát tartalmazó, perforált fóliával fedett fémkupakkal van lezárva. A palack hasi és háti címkéje azonos kb. 7,2x12,2 cm-es méretű, öntapadós fólia jellegű. A hasi címke színvilágában a kék és a lila különböző árnyalatai dominálnak. A hasi címkén naplementét szimbolizáló háttér előtt egy kagylót kezében a szájához tartó, azt kúrthöz hasonló módon fújó bennszülöttről készült rajz látható, mely felett arany színű írott 10 mm-es betűkkel a „Tahitian”, illetve fehér színű 15 mm-es nyomtatott betűkkel a „NONI” szó található. A rajz alatt apró, arany színű betűkkel a „TAHITIAN NONI™ Mixed Fruit Juice Beverage” felirat szerepel. A

készítmény hátsó címkéjén apró aranszínű betűkkel a termék megnevezése, színes emblémája, múltjának, eredetének magyar nyelvű ismertetésén kívül az alábbi feliratok szerepelnek: „A TAHITIAN NONI vegyes gyümölcsle nettó térfogata 1 l. Készült: 89 % Morinda citrifolia gyümölcsle, 11 % egyéb gyümölcs (szőlő-, áfonyakonzerv) felhasználásával. Gyümölcstartalom: 100 %. Származási hely: USA. Magyarországon forgalmazza: Tahitian Noni International Magyarország Kft., 1093 Budapest, Vámház körút 13. Importáló: Tahitian Noni International UK LTD. Central Business Exchange 11., West Wing 3rd Floor 382-390 Midsummer Boulevard, Milton Keynes MK9 2RG United Kingdom. A minőségét megőrzi: Lásd az üvegen: év, hó, nap”.

7. A Tahitian Noni International Magyarország Kft. anyavállalata, a Morinda Inc. (5152 North Edgewood Drive, Suite 100 Provo, Utah 84604 US) javára a Magyar Szabadalmi Hivatal a „TAHITIAN NONI” védjegyet 163038 lajstromszámon 2000. december 18-án az 5. termékosztályba, 166118 lajstromszámon 2001. július 19-én a 32. termékosztályba, a „MORINDA” védjegyet pedig 163337 lajstromszámon 2001. január 23-án az 5. termékosztályba jegyezte be. (Lásd a Vj-77/2005/7. számú iratot.)

IV. A vizsgálati jelentés

8. A GVH Fogyasztóvédelmi Irodájának vizsgálója Vj-77/2005/10. iratszámú vizsgálati jelentésében megállapította, hogy a vizsgált két termék külső megjelenésében az alábbi különbségek észlelhetők: (1) Az eljárás alá vont által forgalmazott termék színtelen, hosszú nyakú palackba van töltve, míg a „Tahitian Noni” gyümölcsle egyedileg formatervezett zöld színű palackba. (2) A zárelemet borító arany színű fólia a „No'rinda Pol'noni” esetén felirat nélküli, míg a versenytársi termék fóliáján „Tahitian Noni” embléma található. (3) A „No'rinda Pol'noni” készítményen egy nagyméretű, a palack hengerfelületének 2/3 részét lefedő papír címke található, melyen a feliratok angol nyelvűek, ezzel szemben a versenytársi terméken kétféle darab azonos méretű fólia alapanyagú címke található a palack elején és hátsó oldalán, melyek közül az egyik angol nyelvű, a másik pedig magyar nyelvű. (4) Az eljárás alá vonti terméken magyar nyelvű kiegészítő címke található a palack hátoldalán. (5) Az összehasonlításban érintett két készítmény címkéi, mind színvilágukban, mind grafikai megjelenésükben teljesen eltérnek egymástól. (6) A Kft. termékének elnevezése „No'rinda Pol'Noni”, míg a versenytársé „Tahitian Noni”.
9. A vizsgáló szerint a két termék címkéjén ugyanakkor hasonlóságok és azonosságok is felfedezhetők az alábbiak szerint: mindkét termék címkéjén szerepel a „Tahitian Noni” kifejezés, de az egyiknél mint a készítmény alapanyagának származási helyét meghatározó kifejezés a másikon mint védjegyként bejegyzett elnevezés.
10. A fentiek alapján a vizsgáló úgy ítélte meg, hogy az eljárásban érintett két gyümölcsle külső megjelenésének jellegzetességei (a palackok színe és formája, a fémzáró elemen lévő fólia feliratozása, címkék elrendezése a palackon és grafikai összehasonlítása, valamint a feliratok) teljesen eltérőek egymástól, így azok a fogyasztók számára nem összetéveszthetőek, melynek következtében a fogyasztók megtévesztése egyértelműen kizárható.
11. Megállapította továbbá, hogy a Kft. és a versenytársa által forgalmazott gyümölcslevek egyaránt noni (latin néven: morinda citrifolia) készül, méghozzá Tahitiról származó noniból. A noni elsősorban a Csendes-óceán szigetein terjedt el. E növény Dél-, Dél-Kelet-Ázsiából származik, de mára már a trópusi területeken világszerte foglalkoznak termesztésével.
12. Megítélése szerint a „Tahitian Noni” szóösszetétel esetén a „tahitian” szó nyelvtanilag mint jelző, a jogban pedig mint földrajzi árujelző határozható meg. Tekintettel arra, hogy

nem csak egy kizárólagos vállalkozás terméke származhat Tahitiról, ezért az érintett piacon jelenlévő vállalkozások mindegyike jogszerűen használhatja termékével kapcsolatban a tahitian jelzöt.

13. Álláspontja szerint az eljárásban érintett gyümölcslevek kiválasztásánál, megvásárlásánál a fogyasztók számára a legfontosabb szempont, hogy az noni gyümölcsből készüljön. Ezt követően természetesen a döntését további lényeges szempontok is befolyásolják, mint például a termék ára és összetevői. Homogén, azonos összetételű és minőségű termékek esetében kis jelentőséggel bír a vásárlók számára az a tény, hogy ki a termék gyártója, vagy forgalmazója. A fogyasztók számára a termék neve önmagában nem jelenti az áru lényeges tulajdonságát, hiszen döntésüket elsősorban nem a termék neve befolyásolja, hanem maga a termék.
14. A vizsgálat megítélése szerint az eljárásban érintett termékpiacon egyetlen vállalkozás neve vagy terméke sem rendelkezik kizárólagos „márka” jelleggel. A forgalmazók közül egyetlen egy sem tudott az általa értékesített készítmény minősége vagy egyéb tulajdonsága alapján hírnévre szert. Adott piacon több versenytárs is forgalmaz azonos vagy nagyon hasonló terméket. Ezek a fogyasztók számára egymást helyettesítő termékek. Nincs arra utaló információ, mely szerint a fogyasztók csak egy meghatározott vállalkozás termékét fogadnák el az egyetlen hiteles tahiti noni gyümölcslének.
15. A fentiekre való tekintettel a vizsgáló szerint a „No'rinda Pol' Noni Tahitian Juice” megnevezés és a termék külső megjelenése nem ütközik a Tpvt. 8. § (2) bekezdés a) pontjában megfogalmazott tilalombba, így jogsértés hiányában a Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontja szerint, a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését indítványozta.
16. A vizsgáló a Tpvt. 71. § (1) bekezdése szerinti ideiglenes intézkedés elrendelését a Vj-177/2004. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott versenytanácsi határozatban foglaltakra tekintettel, a jelen eljárásban pedig a versenyjogsértés hiánya miatt nem tartotta indokoltnak.

V. Az eljárás alá vont védekezése

17. A Kft. megküldte a DANUBIA Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft. véleményét a GVH számára. A Vj-77/2005/5. iratszámú található beadvány szerint a vizsgált két termék minden jellemzőjében különbözik, azok egymással nem összetéveszthetők, a hasonlóság csak abban áll, hogy mindkét ital olyan egzotikus trópusi noni gyümölcsből készül, amelyet vélelmezhetően Tahiti szigetén termesztettek. Ez utóbbi tény szabadalmi ügyvivőként azonban a szakértő nem tudta megerősíteni. A szakértő véleménye szerint a Kft. termékének elnevezése, megjelenése nem alkalmas a Tpvt. 6. és 8. §-ban foglaltak megsértésére.

VI. Jogi háttér

18. Tpvt. 8. § (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

19. A Tpv. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.
20. A Tpv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerint a vizsgáló indítványt tehet az eljárás további menetére, illetve – szükség esetén – az ideiglenes intézkedés elrendelésére. A (3) bekezdés szerint a vizsgáló indokolt esetben a vizsgálat lezárását megelőzően, külön jelentésben is tehet indítványt az ideiglenes intézkedés elrendelésére.
21. A Tpv. 72.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a Versenytanács akkor tilthatja meg ideiglenes intézkedéssel a törvénybe ütköző magatartás további folytatását, illetve rendelheti el a törvénybe ütköző állapot megszüntetését, ha erre – az érdekeltek jogi vagy gazdasági érdekeinek védelme, és a gazdasági verseny kialakulásának, fenntartásának vagy fejlesztésének veszélyeztetése miatt – halaszthatatlanul szükség van.
22. A Tpv. 52. § (1) bekezdése értelmében ügyfélnek a kérelmező, illetve akire a kérelem vonatkozik és az számít, akivel szemben a versenyfelügyeleti eljárás indul.
23. A Tpv. 77. § (1) bekezdésének j) pontja szerint az eljáró versenytanács határozatában az eljárás megszüntetését mondhatja ki.
24. A Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontjának első fordulata szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az eljárást megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá vont ügyfél törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.

VII. A versenytanács döntése

25. A versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, mivel az eljárás alá vont a GVH hatáskörébe tartozó törvénysértő magatartás hiányában nem marasztalható el.
26. A Versenytanács gyakorlata szerint (lásd a Vj-38/1998., Vj-96/1998., Vj-42/2002. és a Vj-94/2002. számú versenyfelügyeleti eljárásokat) utánpótlás esetén akkor indul versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 8. §-ában foglaltak megsértésének kivizsgálására, ha a kifogásolt magatartást a versenytársi jogsérelemtől elkülöníthetően is kísérik megtévesztésre alkalmas tényállásbeli elemek.
27. Ezzel egybevégezően a Fővárosi Bíróság 7.Kpk.45037/2004/3. számú végzésében megállapította, hogy egy tényállás, amely alakilag – feltételezhetően – valamely jogsértő tényállást kimerít, egyben további tényállások megsértésére nem alkalmas többlet tényállási elemek nélkül. A Fővárosi Bíróság 7.Kpk.45.039/2005/2. számú végzése - a Versenytanács Vj-14/1994. számú eljárásban hozott határozatára hivatkozva - egyetértőleg megállapítja, hogy a versenytanács - saját gyakorlata szerint - akkor marasztal egy vállalkozást versenytársának árujával kapcsolatos magatartása miatt a Tpv. 8. §-ában foglaltak megsértése miatt, ha a tényállás önmagában, a Tpv. II. fejezetének hatálya alá vonható versenytársi sérelemtől elkülöníthető. (Ezzel kapcsolatban lásd még a Fővárosi Bíróság 7.K.45178/2004/3. számú végzését.)
28. A versenytanács véleménye szerint a noni névhasználattal kapcsolatos kifogás nem megalapozott, mert a névhasználattal kapcsolatban a Tpv. II. fejezetében említetteken kívül elkülönült, többlet tényállás nem állapítható meg.
29. A Versenytanács kialakult gyakorlatában az áru elnevezése, származási helye csak akkor minősül az áru lényeges tulajdonságának, ha annak elnevezése, származási helye és minősége (vagy ehhez kapcsolódóan például a gyártási technológia), stb. okszerűen és elválaszthatatlanul összekapcsolódik a fogyasztói tudatban. Jelen ügyben a versenytanács előtt nem ismeretes olyan tény, mely valószínűsítette volna, hogy a termék elnevezése meghatározó a termék minősége, vagy bármely más lényeges tulajdonsága szempontjából.

30. Mindkét versenytárs termékéről megállapítható, hogy az noni (latin nevén: morinda citrifolia) gyümölcslezből készül, még hozzá Tahitiről származó noniból. A noni elsősorban a Csendes-óceán szigetein terjedt el. E növény Dél-, Dél-Kelet-Ázsiából származik, de mára már trópusi területeken világszerte foglalkoznak termesztésével. Így a tahiti noni szóösszetétel esetén a tahiti nyelvtanilag mint jelző, a jogban pedig mint földrajzi árujelző határozható meg. Mivel nem csak a bejelentő versenytárs terméke származhat Tahitiről, ezért versenyjogi szempontból bárki használhatja termékével kapcsolatban jogszerűen a tahiti jelzőt.
31. A versenytanács megjegyzi, hogy megítélése szerint a termék megvásárlása során a fogyasztót elsősorban az érdekli, hogy noniból készült gyümölcslevet vásároljon. A vásárlás során a fogyasztó számára ez tekinthető elsődlegesen lényeges tulajdonságnak. Ezt követően természetesen a döntését további lényeges szempontok befolyásolhatják, mint például a termék ára és összetevői. Homogén termékek esetében kis jelentőséggel bír az a tény, hogy ki a termék gyártója, vagy forgalmazója. A versenyfelügyeleti eljárás során nem merült fel olyan információ, amely alapján vélelmezhető lett volna, hogy a szóban forgó gyümölcslevek ne homogén termékek lennének. Így viszont nem állapítható meg fogyasztói oldalról nézve a Tpvt. III. fejezetébe ütköző magatartás sem.

VIII. Egyéb kérdések

32. A versenytanácsnak a Fővárosi Bíróság 3.K.45.035/2005/2. számú végzésében foglaltak szerint soron kívül határoznia kellett ideiglenes intézkedés elrendelésének, vagy az arra irányuló kérelem elutasításának tárgyában. A versenytanács - egyezően a Határozat fenti 16. pontjában foglaltakkal - nem látta indokoltnak ideiglenes intézkedés elrendelését.
33. A Tpvt. 73. §-a szerint a versenytanács akkor tűz ki tárgyalást, ha - egyebek mellett - a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti intézkedésre nincs szükség. A Tpvt. 73. §-a a versenytanács előzetes álláspontjának megküldését tárgyalás kitűzése esetére írja elő. Amennyiben a vizsgáló által feltárt tényállás alapján nem bizonyítható a jogsértés és az eljárás további szakaszában sem várható újabb bizonyíték előkerülése, vagy törvénybe ütköző magatartás hiánya állapítható meg, akkor a versenytanács tárgyalás kitűzése nélkül is dönthet az eljárás megszüntetéséről. Jelen eljárásban a versenytanács indokoltnak látta alkalmazni e fordulatot, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint nem folytatott törvénybe ütköző magatartást.
34. A Tpvt. 77. § j) pontja alapján a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti - tárgyaláson kívüli - eljárás megszüntetés is érdemi határozatnak minősül.
35. A versenytanács érdemi határozata elleni jogorvoslatot a Tpvt. 83. §-a biztosítja.

Budapest, 2005. október 13.